

2. Герасимович А. *Англо-американізм в сучасній німецькій мові. Збірник наукових статей Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2021. С. 31-39.

Соколова В.П., студентка
Науковий керівник: П'єцух О.І., д. філол. наук, доцент
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ПАРТОНІМІЧНІ Й ЕКСПРЕСИВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ МОЛОДІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ КЕТІ ГЕНРІ «LET'S CALL IT A DOOMSDAY»

У романі «Let's Call It a Doomsday» Кеті Генрі основна увага зосереджена на темах інклюзивності та важливості психічного здоров'я. Головна героїня, Елліс Лія Кімбалл, має параною – це психоз, що проявляється у постійних переконаннях у заговорі або загрозі для своєї особистості. Щодня безліч дітей стикаються з булінгом та психічними розладами, а також зазнають нерозуміння з боку батьків, які не уявляють, як діяти в таких ситуаціях та як підтримати їх у пошуку емоційної рівноваги. Ця проблема спричиняє серйозні виклики для суспільства та потребує посиленої уваги спеціалістів, які мають пропонувати конструктивні заходи для підтримки молоді та їхнього психічного здоров'я.

Мета нашого дослідження – створити український переклад твору «Let's Call It a Doomsday», який буде не лише адекватним та еквівалентним, але й відповідатиме високим стандартам якості перекладних текстів. Ця мета передбачає використання різноманітних стратегій перетворень тексту на різних рівнях, щоб максимально точно відтворити не лише зміст, але й стиль, емоційний відтінок та смислові нюанси оригіналу. Наше дослідження спрямоване на забезпечення можливості молодим читачам поглиблено ознайомитися з тематикою психологічного здоров'я завдяки літературному твору, який вони зможуть зрозуміти та відчути рідною для них мовою. Переклад сучасної художньої літератури вимагає не лише точного відтворення мовних структур, але й уміння передати авторський стиль, індивідуальний голос та емоційну насиченість тексту. Художній переклад не вимагає буквральності, але обов'язковим є збереження форми, структури, змісту, настрою оригінального тексту. Перекладач має справу з фразеологізмами, стійкими оборотами, грою слів, які при буквальному перекладі втрачуть закладений автором сенс або взагалі не перекладаються [1].

У нашому перекладі твір насичений експресивною лексикою, ми використовували партонімічні трансформації денотативного аспекту, так і експресивні конотативні трансформації конотативного аспекту, щоб зберегти його емоційну насиченість та виразність. Партонімічні трансформації – заміни

назви цілого назвою його частини, а експресивні конотативні трансформації передбачають модифікацію чи втрату, посилення чи применшення ознаки [2].

Один із ілюстративних випадків – це наведене далі речення:

«... *she is Hannah, a junior and a liar* // ... вона – Ханна, молодша школярка і відверта брехуха».

У перекладі використано термін *відверта брехуха*, що означає «людину, яка завжди говорить неправду» [3]. В оригіналі вжито вираз *a liar* – «someone who tells lies» [4]. Ми підсилили експресивний вираз перекладу, щоб краще передати характеристику стану головної героїні та врахувати її запальність, яка є характерною для підліткового віку.

«*My head snaps up* // Я піднімаю очі».

У цьому уривку ми використали партонімічну заміну, оскільки в оригінальному тексті було використано іменник «head» – «the part of the body above the neck where the eyes, nose, mouth, ears, and brain are» [4], якому у перекладі найкраще відповідає іменник *очі* для позначення частини голови, оскільки очі – «орган зору у людини, всіх хребетних та деяких безхребетних тварин» [3]. Ця заміна пояснюється тим, що зазвичай, коли йдеться про щось несподіване, люди використовуються вираз саме з очима.

Отже, зосереджуючись на темах інклюзивності та психічного здоров'я, ми ставимо перед собою мету створення перекладу, який би був не лише адекватним, а й відповідав високим стандартам якості перекладних текстів, зберігаючи емоційну насиченість та смислові нюанси оригіналу. Для досягнення цієї мети ми використовували різноманітні стратегії перетворень тексту на різних рівнях, включаючи лексичні партонімічні трансформації та конотативні трансформації. Також у перекладі активно використано експресивну лексику та змінено конструкції речень, щоб передати емоційну інтенсивність оригіналу. Такий підхід сприяє кращому зрозумінню теми та сприйняттю її молодими читачами рідною для них мовою.

Література:

1. Кузенко Г. М. Теоретичні засади української школи художнього перекладу. Сер.: Філологія. 2015. № 18. Том 2. С. 135 – 137.
2. Литвин І. М. Перекладознавство. Навчальний посібник. Вид. 4-те, допов. Черкаси : видавець Ю. А. Чабаненко, 2018. 240 с.
3. Словник української мови. URL: <https://slovnyk.ua/> (дата звернення : 1.04.2024).
4. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення : 1.04.2024).

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НІМЕЦЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Фразеологія залишається однією із найбільш досліджуваних галузей мовознавства, проте і досі думки лінгвістів розходяться у розумінні тих чи інших проблем фразеології. Так, на сьогодні відомі понад десяток дефініцій фразеологічної одиниць, але жодна з них не знайшла загального визнання. Питання перекладу ідіом (фразеологічні сполучення, прислів'я та приказки тощо) дуже суттєві не тільки для практики, але й для теорії перекладу. Автентичний переклад фразеологізмів викликає значні труднощі, оскільки їм притаманне розмовне забарвлення, афористичність, образність, лаконізм. Використання фразеологізмів характерне як для художньої літератури та публіцистики, так і для живого мовлення. Ці питання слід розглядати не тільки як проблему перекладу художньої літератури, але й як надзвичайно важливу загальну проблему перекладу [1].

Контрастивне вивчення фразеологічних систем німецької та української мов, як свідчать дослідження останніх років, тільки починається. Лише в 70-х роках з'явилися фрагментарні праці, що стосуються окремих питань контрастивної фразеології, зокрема німецької та української. Незважаючи на те, що фразеологія як мовне явище є універсальною, в кожній конкретній мові вона має свої особливі форми вираження. Це пояснюється тим, що фразеологізми порівняно з одиницями інших рівнів – фонемою, морфемою, словом – характеризуються складнішою лексико-граматичною і смисловою структурою. В утворенні, формуванні й розвитку цих структур особливу роль відіграють екстралінгвістичні та етнолінгвістичні фактори, які й обумовлюють їх національний характер. Фразеологія, на думку сучасних дослідників-фразеологів, саме і є тією галуззю мовознавства, де найяскравіше відображається національна своєрідність мови [2].

Адекватний переклад німецьких ФО українською мовою передбачає насамперед збереження всього обсягу референційних значень і стилістичного забарвлення. Отже, під час перекладу обов'язково передаються такі аспекти:

- основний зміст висловлювання;
- додатковий зміст висловлювання;
- актуалізований зміст;
- жанрово-стильова належність ФО;
- ступінь мовної стандартності (вживаності).

Проблема перекладу німецьких ФО українською мовою ускладнюється залежно від кількості зазначених аспектів, які треба передати при перекладі. ФО, природно, можуть різнитися також і роллю окремих аспектів у їх загальному семантико-стилістичному навантаженні: